

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/37/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7216227423
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7216227423.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gizely Majerčák a členov senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Táne Veščičikovej, v právnom spore žalobkyne: Y. J., V., T. X, W.. XX.X.XXXX, zastúpenej advokátkou JUDr. Henrieta Hirjaková, Michalovce, Nám. Osloboditeľov 1, proti žalovanému: R. J., V., V. X, W.. X.X.XXXX, zastúpenému advokátkou JUDr. Slávka Kováčová, Košice, Štúrova 20, o vrátenie daru, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice II č. k. 18C/351/2016 - 171 z 5. apríla 2019

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyňa proti žalovanému m á n á r o k na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice II ako súd prvej inštancie (ďalej aj len ako „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví určil, že žalobkyňa je výlučným vlastníkom nehnuteľností identifikovaných vo výroku rozsudku. Ide o nehnuteľnosti, ktoré žalobkyňa nadobudla darom na základe darovacej zmluvy z 18.2.2004 od svojej matky a jeho polovičný podiel následne darovacou zmluvou z 13.4.2005 formou notárskej zápisnice W. XXXX/XXXX darovala žalovanému ako svojmu vtedajšiemu manželovi. Predmetom daru boli pozemkové parcely registra „C“, parc. č. XXX/9 - záhrada o výmere 508 m² a parc. č. XXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 120 m² v podiele jednej polovice. Vychádzal zo zistenia, že rozhodnutím Obvodného úradu Košice, č. VS-Pr/70/2013 z 8.2.2013 žalovaný bol dňom 8.2.2013 právoplatne uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa §49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Skutok spáchal tým, že „dňa 10.12.2012 v čase okolo 17.50 hod. v rodinnom dome v Košiciach na ul. T. Č.. X pod vplyvom alkoholu žalobkyňa dal facku, vulgárne jej nadával, že je hovädo, piča a vyhrážal sa jej, že jej prijibe a zabije ju“, za čo mu bola uložená sankcia vo forme pokarhania, pretože jeho konanie bolo vyhodnotené ako neprimerané a nevhodné vzhľadom na to, že skutok bol spáchaný na blízkej osobe (manželka). Manželstvo strán následne dňom 19.2.2016 bolo právoplatne rozvedené rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 27P/281/2014 z 11.11.2015. Dôvodom rozvodu manželstva strán sporu bolo nadmerné požívanie alkoholu žalovaným, jeho následná agresivita, ako aj rôzny prístup k ich maloletým deťom, kde žalovaný uprednostňoval mal. M. E. Y. C. ponižoval, napomínal, pohŕdal ním a nadával mu, čo u maloletého viedlo k znakom odmietania a zavrhovania otca, až k vývinu symptómu emočného týrania dieťaťa, syndróm CAN, ako vyplynulo zo znaleckého posudku č. 13/2015 z 24.9.2015 vypracovaného T. L. J., znalcom pre odbor psychológia odbor klinická a poradenská psychológia, čo nie je prostriedkom riadnej výchovy dieťaťa otcom, ale konaním, ktoré bude mať negatívny vplyv na ďalší fyzický i psychický vývoj maloletého.

2. Ďalej pri svojom rozhodovaní súd vychádzal zo skutočnosti, že trestným rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 5T 86/2016 z 9.6.2017 žalovaný bol právoplatne oslobodený spod obžaloby pre skutky

právne kvalifikované ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa §208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Trestného zákona, ktoré mal spáchať tak, že 1. „od začiatku roka 2009 až do 11.1.2015 v rodinnom dome v V. U. Y. Č. T. W. G. V. X sa vyhrážal zabitím svojej manželke (žalobkyni), a to tým spôsobom, že jej vulgárne nadával a vyhrážal sa, že ju zabije, zaškrtní, zadusí, pod vplyvom alkoholu stále kričí, niekedy ju fyzicky napadol, naposledy 10.1.2015, keď ju pred deťmi bezdôvodne kopol do brucha, hádzal po nej rôzne veci, čím takto u žalobkyne svojim dlhodobým a intenzívnym správaním vyvolal strach, stres, ktorý sa vyvinul do posttraumatickej stresovej poruchy a intenzívneho dlhodobého stresu“ a 2. „od začiatku roka 2012 až do 11.1.2015 v rodinnom dome U. V. U. Y. Č. T. W. G. V. X týral mal. syna C., spôsobujúc mu psychické utrpenie, a to najmä tým, že ho neustále ponižoval, že je kripel, humusák, dilino, hlúpy, debil, že nevie nič urobiť, že je neschopný, pohrdavo s ním zaobchádzal, stále ho okrikoval, vyvolával u neho strach a stres tým, že mu hovoril, že nie je jeho syn, že môže ísť do piči, pričom takto svojim konaním spôsobil u maloletého vznik syndrómu týraného dieťaťa, čím takto konal závažnejším spôsobom konania, a to po dlhšiu dobu“. Vo vzťahu ku konaniu popísanému v bode 1. obžaloby, ako je citované zhora, trestný súd konštatoval, že daný skutok sa stal, avšak len čiastočne, keďže za konania z 10.12.2012 žalovaný už bol právoplatne postihnutý (zhora uvedené priestupkové konanie) a vo zvyšnej časti skutok nenapĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa §208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Vo vzťahu ku konaniu popísanému v bode 2 obžaloby, ako je citované zhora, súd rovnako uviedol, že daný skutok preukázateľne sa stal, avšak nie v intenzite, ako je popísaná v obžalobe a aj vo vzťahu k tomuto skutku len konštatoval, že konanie žalovaného voči mal. Radoslavovi nenaplnilo znaky skutkovej podstaty trestného činu.

3. Zo znaleckých posudkov psychiatrov vyhotovených v trestnom konaní vyplynulo, že žalovaný v stave lucidity nie je násilnícky, agresívny typ osobnosti, no konzumáciou alkoholu dochádza ku potencovaniu agresívnych prejavov správania sa, má zníženú racionálnu kontrolu správania. U žalobkyne bol diagnostikovaný vstup do tzv. špirály násilia a zo psychologického hľadiska nebolo možné u nej potvrdiť syndróm týranej osoby. Boli však u nej zaznamenané konkrétne symptómy posttraumatickej stresovej poruchy a intenzívneho dlhodobého stresu (masívne pocity ohrozenia s následným opustením domova s obidvoma deťmi, opakovanými návratmi). U mal. Radoslava bolo diagnostikované výrazné odmietavé nastavenie voči otcovi (žalovaný), maloletý z otca má strach, v čase vyšetrenia bol vystavený veľkým zmenám, a to jednak priamym incidentom rodičov navzájom, odchodom matky s deťmi k starej matke, čiže zmenám prostredia domova, ale tiež situáciám, ktoré vnímal ako stresujúce, zhadzujúce, kedy ho mal otec napadnúť, dať mu facku, vyčítať mu niektoré veci, upozorňovať na nedostatky v škole, v plnení si povinností v rodine, ako dozorovanie mladšej sestry, starostlivosť o psa a pod. U maloletého bol potvrdený syndróm týraného dieťaťa (CAN).

4. Vzhľadom na to, že nemorálne konanie žalovaného pokračovalo aj po právoplatnom odsúdení za priestupok, ako je zhora uvedené, žalobkyňa sa rozhodla riešiť situáciu v manželstve podaním návrhu na rozvod, k čomu došlo 22.9.2014. Strany viedli naďalej spoločnú domácnosť, avšak len do momentu, kedy žalovaný žalobkyňu pri hádke 10.1.2015 kopol do brucha a hádzal po nej rôzne veci v prítomnosti detí. Toho istého dňa žalobkyňa na žalovaného podala trestné oznámenie a 11.1.2015 spolu s deťmi definitívne odišla zo spoločnej domácnosti. Manželstvo strán bolo právoplatne rozvedené k 19.2.2016 rozsudkom súdu, pričom dôvody rozvratu manželstva a ich negatívny dosah na život členov rodiny sú popísané vyššie v tomto odôvodnení.

5. Po právnej stránke súd vec posúdil podľa §137c CSP a §628 ods. 1 a 2 a §630 o. z. Vzhľadom na to, že darovacou zmluvou na žalovaného bol prevedený podiel 1/2 na nehnuteľnostiach, pričom žalobkyňa ostala spoluvlastníčkou druhej polovice nehnuteľnosti a tiež vzhľadom na uskutočnenie kvalifikovanej výzvy o vrátenie daru voči žalovanému, na ktorú ten reagoval negatívne, súd vzhliadol potrebu odstrániť právnu neistotu žalobkyne (jej naliehavý právny záujem) na určení vlastníckeho práva žalobkyne k sporným nehnuteľnostiam. Aplikujúc ustanovenie §630 o. z. konštatoval, že darcovi vzniká právo domáhať sa vrátenia daru vtedy, ak obdarovaný sa správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy, pričom pokiaľ darca toto právo uplatní, právny vzťah z darovania zanikne okamihom, keď dôjde prejav jeho vôle obdarovanému. K zániku darovacieho vzťahu tak dochádza na základe jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanému za splnenia podmienok ustanovených §630 o. z. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu nie je pritom akékoľvek nevhodné chovanie obdarovaného, alebo samotný nevďak, ale je ním také správanie, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu je možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov.

6. Hoci správanie sa a konanie žalovaného voči žalobkyni a ich maloletému synovi nebolo preukázané ako dostatočne intenzívne (hrubé, bezcitné, tvrdé) na to, aby žalovaný v trestnom konaní bol uznaný vinným, súd uzavrel, že pre naplnenie zákonného predpokladu na vrátenie daru sa nevyžaduje, aby konanie obdarovaného dosahovalo intenzitu trestného činu alebo priestupku. Za hrubé porušenie dobrých mravov, ako to vyžaduje zákonná dikcia v ustanovení §630 o. z. zvyčajne sa považuje porušenie dobrých mravov značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie, a to či už fyzickým násilím, hrubými urážkami, neposkytnutím potrebnej pomoci a pod. Na základe uvedeného súd mal za to, že správanie sa žalovaného je možné považovať za správanie, ktoré hrubo porušuje dobré mravy nielen voči žalobkyni, ale aj voči ich synovi, a preto žalobe v celom rozsahu vyhovel, keďže považoval za splnené všetky hmotnoprávne podmienky na vrátenie daru. V konaní plne úspešnej žalobkyni s odkazom na ustanovenie §262 ods. 1 v spojení s §255 ods. 1 CSP voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

7. Proti rozsudku žalovaný podáva odvolanie a navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol, alternatívne aby rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a to z dôvodov ustanovených v §365 ods. 1 písm. f), g) a h) CSP. S poukazom na to, že právo darcu domáhať sa vrátenia daru nevzniká pri menej významnom porušovaní dobrých mravov zo strany obdarovaného, odvolateľ je toho názoru, že v danom prípade neboli naplnené všetky hmotnoprávne podmienky na vrátenie daru. Predovšetkým ale má za to, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil otázku naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení, pretože tento záver neracionálne vyvodzoval len z toho, že on ako obdarovaný negatívne reagoval na výzvu daryne na vrátenie daru, pričom on vychádzal pritom z presvedčenia, že dôvody na vrátenie daru nie sú dané. Hrubé porušenie dobrých mravov z jeho strany, ktoré jedine je právne relevantné z hľadiska ustanovenia §630 o. z. podľa neho preukázané nebolo, nebola preto naplnená dikcia ustanovenia §630 o. z. na vrátenie daru. Nesúhlasí ani s tým názorom súdu prvej inštancie, že pre naplnenie zákonných predpokladov na vrátenie daru sa nevyžaduje, aby konanie obdarovaného dosiahlo intenzitu trestného činu alebo priestupku, pretože aj v trestnom konaní súd konštatoval, že musí ísť o také zlé zaobchádzanie so zverenou osobou, ktoré týraná osoba pre jeho krutosť, bezohľadnosť alebo bolestivosť pociťuje ako ťažké príkorie. Okrem jeho excesu v podobe priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ktoré jeho správanie a konanie nedosahovalo stupeň intenzity pre uznanie jeho viny zo spáchania trestného činu, žalobkyni ani ich spoločným deťom nijakým spôsobom psychicky alebo fyzicky neublížoval, ani ich netýral, pretože ich má rád, a preto v žiadnom prípade z jeho strany nešlo o porušenie dobrých mravov značnej intenzity, ani nešlo o ich sústavné porušovanie. V trestnom konaní bol v plnom rozsahu oslobodený spod obžaloby, a preto nemožno sa prikláňať, či poukazovať na toto trestné konanie, pretože sa nepreukázali skutočnosti, ktoré žalobkyňa pôvodne tvrdila, a preto nemožno na základe tohto trestného konania rozhodovať. U žalobkyni nebol potvrdený syndróm týranej osoby, sú u nej len symptómy posttraumatickej stresovej poruchy a intenzívneho dlhodobého stresu, príčinou ktorých je početná sumácia viacerých záťažových faktorov pôsobiacich nielen na žalobkyňu, ale na všetkých členov rodiny (manželské problémy, výstavba rodinného domu, atď.). So žalobkyňou mali rozdielne názory a pohľady na výchovu detí, pričom v konaní bolo preukázané, že žalobkyňa rovnako kričala a napomínala deti tak, ako to robil on, ich otec, a to s cieľom ich prevýchovy alebo upozornení, keď robili niečo zlé, alebo nepočúvali. V prípade, ak by tieto skutočnosti súd bral do úvahy, musel by dospieť k opačnému rozhodnutiu o nedôvodnosti žaloby a žalobu preto zamietnuť.

8. Podľa názoru žalobkyne k odvolaniu protistrany vyjadreného v písomnom podaní z 13.9.2019 naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení nepochybne je daný, pretože v danom prípade žalobkyňou bol spochybnený titul nadobudnutia spoluvlastníctva žalovaným k sporným nehnuteľnostiam, resp. mohol by byť v tom rozsahu, žeby došlo k náprave porušených a ohrozených práv žalobkyne a k navráteniu pôvodného stavu a k náprave vlastníckych vzťahov. Podľa nej konanie žalovaného naplnilo známky hrubej intenzity konania v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný počas manželstva ohrozoval život a zdravie svojej manželky a vlastného syna, čo bolo príčinou rozvratu ich manželstva. Zotrváva na právnom názore, aký zaujal aj súd prvej inštancie, že hmotnoprávne podmienky vrátenia daru z hľadiska hrubého porušenia dobrých mravov nemusia vykazovať znaky trestného činu, ani priestupku, že žalobkyňa ako daryňa má právo žiadať vrátenie daru už za podmienky správania sa žalovaného ako obdarovaného v rozpore s dobrými mravmi bez ohľadu na to, či jeho správanie (ne)bude postihnuté ako trestný čin alebo priestupok. V danom prípade došlo až k takému porušeniu

dobrych mravov správaním žalovaného, ktoré je v rozpore so zákonom, pretože naplnilo znaky skutkovej podstaty priestupku, a preto hmotnoprávne podmienky vrátenia daru boli naplnené. To, že žalovaný sa nedopustil trestného činu týrania neznamená, že svojím konaním sa nedopustil hrubého porušenia dobrých mravov. Naopak rozvodové aj trestné konanie potvrdilo, že žalovaný sa správal tak, že u žalobkyne sa vyvinul symptóm posttraumatickej stresovej poruchy a intenzívneho dlhodobého stresu a u maloletého C. symptóm týraného dieťaťa, syndróm CAN, čo bolo preukázané znaleckým posudkom v rozvode aj trestnom konaní. Podľa nej súd prvej inštancie na základe predložených listinných dôkazov správne preto vyhodnotil, že žalovaný sa skutočne dopustil konania, ktoré je v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

9. Žalovaný v replike k vyjadreniu žalobkyne znova zopakoval svoje odvolacie návrhy a tvrdiac, že jeho konanie nemožno považovať za správanie hrubo porušujúce dobré mravy voči žalobkyňi, alebo voči ich synovi a vzhľadom na to, že vrátenia daru sa nemožno s úspechom domáhať pri menej výraznom porušení dobrých mravov zo strany obdarovaného, navrhuje rozhodnúť v zmysle jeho odvolacieho návrhu.

10. Podľa názoru žalobkyne vyjadreného v duplike správanie, ktorým niekto ponižuje ľudskú dôstojnosť iného tým, že ho osočuje a emočne mu spôsobuje psychickú traumu, fyzicky na neho útočí, sa považuje za neprípustné a spoločensky je zavrhnuteľné. Inak opakuje to, čo už uviedla vo svojom vyjadrení k odvolaniu vrátane svojho návrhu na rozhodnutie v odvolacom konaní, na ktorom zotrvala v celom rozsahu.

11. Duplika žalobkyne na vedomie žalovanému bola doručená do rúk jeho zástupcu 26.5.2021. Žiadna zo strán ďalšie vyjadrenie vo veci nepodala.

12. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania podaného stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, viazaný odvolacími dôvodmi a viazaný tiež skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez nariadenia pojednávania prejednal odvolacie námietky žalovaného, ako aj predchádzajúce konanie spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné (§34 a §355 a nasl. CSP o odvolaní), napadnutý rozsudok je vecne správny, preto rozsudok potvrdil. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach 26.5.2021 o 10.15 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202/II. poschodie. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku od 12.5.2021 boli zverejnené na úradnej tabuli a tiež na webovej stránke odvolacieho súdu (§219 ods. 1 a 3 za použitia §378 CSP).

13. Súd prvej inštancie vo veci dokazovanie vykonal v potrebnom rozsahu, na základe neho správne zistil skutkový stav, tento aj správne právne posúdil a vo veci na základe toho aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a aj odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave vyplývajúcom zo spisu. Na správnosti týchto skutkových a právnych záverov nie sú spôsobilé nič zmeniť ani odvolacie námietky žalovaného. Napadnutý rozsudok z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je plne akceptovateľný, presvedčivý, jasný a zrozumiteľný, nesignalizuje možnosť porušenia procesných práv strany sporu. Súd v odôvodnení rozsudku dal odpoveď na všetky otázky, ktoré pre vec majú podstatný význam, dostatočne a presvedčivo objasnil skutkový a právny základ rozhodnutia. Odvolací súd vo výroku vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie podľa §387 ods. 1 CSP preto potvrdil. Odvolací súd v celom rozsahu sa pritom stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, a v odôvodnení svojho rozsudku v súlade s §387 ods. 2 CSP preto sa obmedzuje len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku, ako sú uvedené zhora, a ktoré vo svojom odôvodnení preto už neopakuje. Odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil aj vo vzťahu k súdom prvej inštancie správne a zákonne odôvodnenému záväsiacemu výroku o nároku na náhradu trov konania, pretože tento správne a zákonne je založený na zásade úspechu vo veci (§262 ods. 1 a §255 ods. 1 CSP).

14. V zmysle §630 o. z. darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. K zániku darovacieho vzťahu dochádza preto na základe dvoch po sebe nasledujúcich priamych skutočnostiach: 1. hrubé porušenie dobrých mravov správaním sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny a 2. jednostranný právny úkon darcu adresovaný obdarovanému. To znamená, že hoci darovacia zmluva je dvojstranným právnym úkonom, výzva na vrátenie daru je jednostranným adresovaným právnym úkonom darcu

obdarovanému, ktorá sama osebe je spochybnením vlastníckeho práva obdarovaného k predmetu daru a za podmienky, že právny úkon darcu smerujúci k vráteniu daru je platným úkonom, obdarovaný je povinný vrátiť darcovi všetko, čo mu bolo darované. Vzhľadom na to, že v danom prípade žalobkyňa ako daryňa výzvou na vrátenie daru adresovanou žalovanému, kde skutkovo dostatočne vymedzila, z akých dôvodov sa domáha vrátenia daru, preukázane spochybnila vlastnícke právo žalovaného k darovanej nehnuteľnosti darovacou zmluvou z 13.4.2005, pričom obdarovaný popiera existenciu dôvodu na vrátenie daru, jej vlastnícke právo k darovaným nehnuteľnostiam sa stalo neistým. Súd prvej inštancie správne preto v zmysle § 137 písm. c) CSP vyhodnotil, že žalobkyňa na žalobou požadovanom určení vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam má naliehavý právny záujem, nakoľko jedine rozsudok vyhlásený v tomto súdnom konaní môže byť podkladom pre zápis deklarovaného vlastníckeho práva žalobkyne k predmetným nehnuteľnostiam.

15. Súd prvej inštancie správne preto následne pristúpil k posúdeniu, či v danom prípade je splnená aj ďalšia hmotnoprávna podmienka vrátenia daru, a to hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným vo vzťahu k darcovi alebo členom jeho rodiny. Hoci žalovaný odvolávajúc sa na oslobodzujúci rozsudok v trestnom konaní argumentuje, že hrubé porušenie dobrých mravov z jeho strany preukázané nebolo, je potrebné si uvedomiť, že žalovaný v trestnom konaní ako obžalovaný bol síce oslobodený spod obžaloby, nie však preto, že by skutok, zo spáchania ktorého bol orgánmi činnými v trestnom konaní obviňovaný a následne obžalovaný, sa nestal, ale výlučne preto, že skutok, o ktorom orgány činné v trestnom konaní na základe výsledkov pred nimi vykonaného dokazovania uzavreli, že skutok sa stal, nedosahoval intenzitu trestného činu. Z toho vyplýva, že v trestnom konaní bolo preukázané, že skutky, ktoré sa žalovanému kládli za vinu, sa stali, ibaže tieto nevykazovali znaky trestného činu v rozsahu, na ktorý sa nevzťahovalo právoplatné odsúdenie zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, za ktorý skutok žalovaný bol už právoplatne potrestaný v priestupkovom konaní. Iba a výlučne z hľadiska (ne)naplnenia pojmových znakov trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby (§208 Tr. zák.) z hľadiska jeho intenzity orgány činné v trestnom konaní konštatovali, že musí ísť o také zlé zaobchádzanie so zverenou osobou, ktoré týraná osoba pre jeho krutosť, bezohľadnosť alebo bolestivosť pociťuje, ako ťažké príkorie. Orgány činné v trestnom konaní však neposudzovali (a posudzovať ani nemohli), či konanie a správanie sa žalovaného voči žalobkyňi a mal. Radoslavovi spĺňalo zákonné podmienky ustanovené v §630 o. z. na vrátenie daru, preto tento odvolací argument žalovaného a ani právne závery orgánov činných v trestnom konaní vrátane súdu o nedosiahnutí stupňa ťažkého príkorie pre účely tohto súdneho sporu o vrátenie daru sú rovnako právne irelevantné.

16. Podľa názoru odvolacieho súdu je nesporné, že z hľadiska etického aj morálneho hodnotenia tak v priestupkovom, ako aj v trestnom konaní preukázaného správania sa žalovaného ako obdarovaného k svojej manželke ako daryni (vyhrážky zabitím, vulgárne nadávky na jej adresu, kopanie do brucha) a zároveň aj k spoločnému maloletému dieťaťu strán (jeho ponižovanie, nadávanie, pohŕdavé zaobchádzanie s ním) ani zďaleka nezodpovedá všeobecne uznávaným pravidlám a harmonickému vzťahu manžela k manželke, ani vzťahu otca k dieťaťu a ostatným blízkym osobám a nezodpovedá ani elementárnym pravidlám slušnosti v našej spoločnosti. Možno preto bez ďalšieho konštatovať, že opísané konanie žalovaného sa priechi dobrým mravom.

17. Pri posudzovaní konkrétneho agresívneho, násilnickeho a k svojim blízkym bezohľadného a odsúdeniahodného správania žalovaného opísaného jednak v priestupkovom konaní a ďalšie v trestnom konaní, ako sú uvedené zhora v odôvodnení tohto rozsudku, súd prvej inštancie správne zvažoval, či ide o porušenie dosahujúce značnú intenzitu alebo ide o porušovanie sústavné, ktoré svojim trvaním, priebehom, váhou a pôsobením nadobudlo povahu hrubého porušenia, pričom toto negatívne správanie musí sa prejavovať objektívne, nepostačuje iba subjektívny pocit a úsudok darcu. Pri posudzovaní týchto okolností súd prvej inštancie dospel k správne právne záveru, že opísané a v trestnom konaní preukázané správanie žalovaného je porušením zaužívaných pravidiel morálky, ktoré aj podľa právneho názoru odvolacieho súdu bezpochyby dosahuje zákonom požadovanú intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov. Ide o sústavný a dlhotrvajúci atak tak do fyzickej, ako aj psychickej integrity a ľudskej dôstojnosti druhého človeka, ktorý je o to závažnejší, že smeruje voči blízkej osobe. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil aj to, že skutočnosť, že žalovaný spod obžaloby zo spáchania týchto skutkov bol oslobodený, z hľadiska predmetu tohto sporu o vrátenie daru v podobe určenia vlastníckeho práva v dôsledku žiadosti žalobkyne o vrátenie daru, nemá žiaden právny význam. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil a správne uzavrel, že vychádzajúc z ustanovenia §630 o. z. pre naplnenie zákonných podmienok vrátenia daru nie je nevyhnutným, aby konanie obdarovaného napíňalo

intenzitu subjektívnych, či objektívnych znakov skutkovej podstaty akéhokoľvek trestného činu. Postačí, že ide o intenzívne jednorazové alebo aj o sústavné menej závažné porušovanie pravidiel morálky vo vzťahu k darcovi, či členom jeho rodiny, ako to bolo preukázané aj v posudzovanom prípade.

18. Pokiaľ odvolateľ argumentuje, že žalobkyňa rovnako kričala na deti, ako to robil on, a to s cieľom ich prevýchovy alebo napomínania v prípade potreby, čo predniesla aj zástupkyňa žalovaného v záverečnej reči na súdnom pojednávaní, a preto berúc tieto skutočnosti do úvahy súd prvej inštancie podľa odvolateľa mal dospieť k záveru o nedôvodnosti žaloby a túto zamietnuť, táto jeho obrana vzhľadom na závery psychologických znaleckých posudkov vypracovaných tak v rozvode, ako aj v trestnom konaní, neobstojí. V zmysle záverov týchto znaleckých posudkov u maloletého Radoslava bol potvrdený symptóm týraného dieťaťa, syndróm CAN, ktorý u neho sa vyvinul a vznikol v dôsledku správania sa, konania a vzťahu žalovaného ako otca k nemu, matka v tejto súvislosti negatívne nefigurovala. Je tu preto markantný, kvalitatívny a pre spor o vrátenie daru právne relevantný rozdiel v prístupe rodičov k maloletému, hoci žalovanému alebo aj jeho sestre ako jemu blízkej príbuznej tieto subjektívne sa javia ako rovnaké. Vzhľadom na to, že preukázané nejde o vzájomné a rovnako nevhodné správanie darkyne a obdarovaného, z hľadiska predmetu tohto sporu (povinnosť žalovaného ako obdarovaného vrátiť dar daryni), aj táto obrana žalovaného je preto irelevantná.

19. Správne sú preto závery súdu prvej inštancie, že jednostranné odstúpenie žalobkyne od darovacej zmluvy (žiadosť o vrátenie daru) za splnenia predchádzajúcej zákonnej podmienky preukázaného hrubého porušovania dobrých mravov správaním sa obdarovaného voči žalobkyni, ako daryni a zároveň aj členom jej rodiny, má za následok zánik darovacej zmluvy a obnovenie pôvodného stavu v tom zmysle, že darovaná vec sa opäť v celosti stala predmetom vlastníctva žalobkyne. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

20. Odvolací súd v konaní plne úspešnej žalobkyni proti plne neúspešnému žalovanému priznal nárok na plnú náhradu jej trov (§396, 262 a 255 ods. 1 CSP), pričom vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu spočívajúce v opísanom správaní žalovaného voči žalobkyni a ich spoločnému maloletému synovi je vylúčená existencia výnimočných dôvodov na aplikovanie ustanovenia §257 CSP na rozhodovanie o trovách konania.

21. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu dovolanie je prípustné, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu dovolanie je prípustné aj vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

S výnimkou prípadov ustanovených v §429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).